

Oponentský posudek na bakalářskou práci Barbora Moravcová

Komparativní analýza české a španělské úpravy náhradní rodinné péče a rozbor příslušné španělské právní terminologie s glosářem

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2021, 50 stran)

Práce Barbory Moravcové se zabývá komparací českého a španělského pojetí problematiky náhradní péče. Téma je zajímavé a jeho výběr hodnotím kladně, neboť jde o téma, jež diplomantce umožňuje propojit poznatky získané během studia aplikované filologie. Práce je rozdělena na několik celků, jimž dominují dvě zásadní kapitoly popisující téma z pohledu českého a španělského právního uspořádání. Obě části jsou rozsahově poměrně nevyrovnané. To bych však nebrala jako zásadní problém. Za ten považuji obsahovou nevyváženost a způsob prezentace obou částí. Část, v němž diplomantka představuje český systém, je zpracována jasně a srozumitelně s ohledem na stupeň právní orientace v tématu, který lze od studentky aplikované filologie očekávat. Bohužel tyto vlastnosti postrádá kapitola reflektující dané téma z pohledu španělského práva (kap. 2 – str. 28-38). Některé její nedostatky shrnuji níže.

(i) hlavní problém této kapitoly spočívá v obtížné srozumitelnosti textu. Jsem si vědoma toho, že diplomantka byla nucena vycházet z legislativních textů, jejichž porozumění je zatíženo složitou syntaktickou výstavbou těchto textů a specifickým významem některých užitých slov. Diplomantčina interpretace, která lpí na struktuře originálních textů, však vzbuzuje řadu otázek. Např. na str. 30 jsou zmiňovány dva kompetentní orgány pro problematiku ochrany nezletilých – tzv. *servicios sociales comunitarios* a *Servicio de Protección de Menores* – vztah mezi nimi je možno chápat jako rovnostranný, či je jeden z nich druhém funkčně podřízen? Obtížně srozumitelné jsou dále obsahy dvou institutů, které jsou popisovány na str. 29 a charakterizovány jako „*dvě situace sociálního nedostatku ochrany nezletilých ve Španělsku*“. Prvním z nich je institut tzv. *situación de riesgo*, druhý *situación de desamparo*. V případě druhého pojmu upozorňuji, že v celé práci diplomantka pracuje s chybným tvarem – tvar „*desamparo*“ neexistuje, správný tvar má být „*desamparo*“, jehož význam je podle španělsko-českého slovníku Lingea „*opuštěnost*“. Tento český respondent by i lépe vyhovovalo kontextu problematiky na místo slova *bezmocnost*, které nacházíme napříč celou prací, včetně glosáře na str. 48.

(ii) z pojetí problematiky lze vytušit, že uspořádání systému náhradní péče se může lišit pro jednotlivé autonomní oblasti (str. 28). Na str. 31-35 diplomantka průběžně odkazuje na internetový článek z portálu Junta de Andalucía. Ověřila si, že informace, které ve své BP prezentuje jako platné na celém území Španělska – kap. 2.3.2.1., nepopisují v daném zdroji pouze právní realitu andaluzskou? V případě, že je lze vztáhnout celonárodně, proč nevycházela přímo z legislativních pramenů uvedených na str. 28? Mohla by dovysvětlit, proč nepracuje se všemi víceslovnými termíny popisujícími formy náhradní péče, které jsou dohledatelné v *Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor* (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1996-1069>): např. art. 173bis *acogimiento familiar simple, acogimiento familiar preadoptivo*? Podotýkám, že i na dalších stranách práce, např. na str. 37, 38 jsou citovány informace z pramenů, které pro kvalifikační práci nepovažuji za vhodné – popularizační weby o adopci dětí.

(iii) Mohla by vysvětlit, proč pro překlad termínu *acogimiento familiar* volí český termín *pěstounská péče*, který v českém právním řádu existuje souběžně s termínem *svěření do péče jiné*

osoby – viz str. 15. Podobný dotaz mám i k termínu *acogimiento residencial* – který je na str. 35 překládán jako „residenční péče“, v glosáři jako „ústavní péče“.

Za lingvisticky nepřijatelné považuji úvahy obsažené v kapitole 4 týkající se rozboru příslušné právní terminologie. Nevím, jaké bylo zadání pro zpracování tohoto úkolu, ale domnívám se, že komentáře týkající se toho, jaký význam mají jednotlivé komponenty víceslovných termínů v neprávním jazyce, jsou pro cíl, který tato práce sleduje (komparace právní terminologie), bezcenné. Stranou již ponechávám, že není nijak vysvětlen klíč, podle kterého jsou termíny, z nichž s některými jsme se ve výkladu v předchozích kapitolách ani nesetkali (*patria potestad*), voleny. V kapitole je tak analyzováno 6 pojmů španělských a 1 pojem český. Ponechávám dále také stranou stylové neobratnosti jako „slovník od pana Bryndy“ (str. 44), „velký slovník LINGEA“ (str. 46), i to, že význam termínu *patria potestad* by bylo záhodno odvozovat z latinského spojení *patria potestas* nežli postupem, který je prezentován na str. 45. Proč autorka nepracovala také s akademickým právním výkladovým slovníkem *Diccionario panhispánico del español jurídico*?

Po stránce formální je práce na standartní úrovni, nacházím v ní minimum překlepů. Upozorňuji jen na některé obratnosti jako str. 8 – **pěkně dlouho**, str. 15 – **než se vrhneme**, na chybu v přízvuku u slova *familia* – str- 47 a již zmiňovaný lapsus u slova *desamparo*.

Do budoucna navrhuji, aby při závěrečné redakci byly zohledňovány i tyto aspekty:

(i) rušivě působí nepromyšlená kombinace českého a španělského jazyka v části, kde je prezentován španělský systém - např. na str. 29 nebo na str. 30 věta: „[...] Ty kontrolují, aby právní předpisy byly dodržovány, a navíc jsou podle předpisů občanského práva pověřeni (sic) k výkonu La tutela a k zajištění pozdější pěstounské péče, či adopce“. Zvykem bývá slovo ve výchozím jazyce graficky odlišit od zbytku textu, a jeho význam alespoň verbálně opsat (parafrázovat), neexistuje-li pro něj vhodný český překlad.

(ii) naopak ponechání španělské formy, minimálně v závorkách, by naopak bylo vítané u názvů španělských legislativních textů (zákonů), na jejichž obsah je odkazováno – např. p.p.č. 59, str. 28 kap. 2.2. Bez toho jsou pro čtenáře tyto prameny velmi obtížně dohledatelné.

Závěr: Přínos práce lze spatřit v tom, že diplomatce se podařilo poukázat na problematiku, která si z kontrastivního pohledu zaslouží pozornost. Kladně lze hodnotit část, v níž je popsána česká realita. Zde autorka prokázala, že je schopna selektovat podstatné informace a utvořit z nich potřebnou syntézu, jejímž cílem je komparace dvou právních řádů. V části týkající se Španělska vidím jako přínos to, že diplomatka částečně dohledala některé základní pojmy a prameny, které se s tématem pojí. Tato část je však zatížena nedostatky, které jsem uvedla výše. Z toho důvodu práci **Barbory Moravcové** předběžně hodnotím jako **dobrou** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby. Práci doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 28. května 2021

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.